

Kinderen en jongeren met een lichte verstandelijke beperking

Mw. Dr. M. van der Molen

Kernpunten cursus

- Kennis van en omgang met sterke en zwakke vaardigheden kinderen en jongeren met een lichte verstandelijke beperking
- Heterogeniteit van deze kinderen en jongeren: Achtergrond en psychiatrische problematiek

Inleiding

Waar een matige tot zware verstandelijke beperking vaak snel te herkennen is bij mensen, bijvoorbeeld door de manier van communiceren of uiterlijke kenmerken, is dat bij een lichte verstandelijke beperking meestal niet het geval. Behalve dat een lichte verstandelijke beperking niet snel herkend wordt, wat bijvoorbeeld gemakkelijk leidt tot het overvragen van deze kinderen en jongeren, is de term zelf misleidend. De typering 'lichte' slaat namelijk op de verstandelijke, *cognitieve* beperking, maar de sociaal-emotionele problemen van deze kinderen en jongeren zijn vaak veel ernstiger dan de term 'lichte' insinueert. Bij deze doelgroep komen bijvoorbeeld relatief veel vaker psychiatrische problemen voor, maar ook tienerzwangerschappen, middelenverslaving, 'lover-boy' problematiek en jeugddetentie. Al deze problemen hangen samen met de zwakke vaardigheden van deze jongeren, zoals een hoge mate van beïnvloedbaarheid, het niet kunnen overzien van (sociale) situaties, hun korte-termijn denken, maar ook door omgevingsproblemen zoals gehechtheidsproblemen en overvraagd worden.

In deze cursus wordt ingegaan op de sterke en zwakke vaardigheden die samenhangen met een lichte verstandelijke beperking. Aan de hand van theorie, onderzoek en casuïstiek wordt een overzicht geboden van de mogelijkheden en onmogelijkheden van deze kinderen en jongeren. Behalve het inzicht in de aard van de beperking, wordt ook nadrukkelijk stil gestaan bij het aansluiten bij die beperkingen. Wat kunnen wij als professional doen in onze bejegening en communicatie zo dat we deze kinderen en jongeren recht doen? Wat hebben zij van ons nodig (en wat niet), zodat ze zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen?

Doelgroep

Pedagogen, psychologen, psychiaters, maatschappelijk werkers en andere hulpverleners (universitaire of HBO-vooropleiding) die werken in het onderwijs, de jeugdzorg, jeugd-GGz of de justitiële sector.

Doelstelling(en)

Na afloop van deze cursus

- weet je:
 - Hoe je een lichte verstandelijke beperking herkent en kan vaststellen
 - Wat zwakke en wat sterke vaardigheden zijn van een lichte verstandelijke beperking
 - Hoe je zelf kan aansluiten (in bejegening, instructie, communicatie) bij de (on)mogelijkheden van deze kinderen en jongeren
 - Wat veelvoorkomende problemen zijn die deze kinderen en jongeren hebben en ervaren (zoals psychiatrische problematiek, problemen met de sociale informatieverwerking, middelenverslaving, loverboyproblematiek)

Werkwijze

De deelnemers bestuderen van tevoren opgegeven literatuur. De cursus is interactief en afwisselend in opzet: theorie wordt zoveel mogelijk geïllustreerd met voorbeelden uit de praktijk. Er zijn tussendoor opdrachten die alleen of in kleine groepjes gemaakt worden. Er is ruimte om casuïstiek uit de eigen praktijk te bespreken. Je moet rekening houden met 12 uur literatuur bestuderen per bijeenkomst en het maken van een interventie voor een kind/jongere met een lichte verstandelijke beperking (of voor de ouders in de begeleiding, voor leerkrachten, etc).